

εἰς τὸ μουσεῖον τῆς Νεαπόλεως ὁλόγυμνος. Οὕτε τέλος ὁ «Ἐφῆβος τῶν Ἀντικυθήρων» ἦτο γνωστόν, ὅτι θὰ μείνῃ ἐπὶ τὰς αὐτὰς ἐξῆς εἰς τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης, διὰ τὴν ὑποθεσίν, ὅτι ὁ δημιουργὸς τοῦ τὸν ἔκκευ γυμνόν, προβλέπων τὴν μοῖραν τοῦ, διὰ τὴν μὴ μουσκέυσιν τὰ ἐνδύματά του.

Ἰδοὺ λοιπὸν ὅτι τὰ μεγαλειότερα καλλιτεχνικὰ σημεῖα τῆς ἀρχαιότητος, τὰ αἰώνια ὑποδείγματα τοῦ Καλοῦ, ἐδημιουργήθησαν γυμνά, χωρὶς τὰ ληφθῆναι ὑπὸ ψιν ὁ ἀταβισμὸς τοῦ Βυζαντινισμοῦ, ὅστις εἰμάρτο κατὰ πολλὰς καὶ ποικίλας ἐκδηλώσεις τὴν προσβάλλει τὴν σεμνὴν γενεὴν μας.

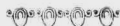
Καὶ τῶρα ἂς ἔλθωμεν ἐν ὀλίγοις καὶ εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς Ἀναγεννήσεως.

Ὁ «Δαυὶδ» τοῦ Δονατέλλο, ὁ εὐρισκόμενος εἰς τὸ ἔθνικόν Μουσεῖον τῆς Φλωρεντίας, ἤμποροῦτε νὰ μὴ εἶναι, καὶ ἐν τούτοις εἶναι καὶ αὐτὸς ὁλόγυμνος. Ὁ «Σαλάβος» αὐτοῦ τοῦ Μιχαὴλ Ἀγγέλου ἐπιδεικνύει καὶ αὐτὸς πλήρη τὴν γυμνότητά του ἐν τῷ Μουσείῳ τοῦ Λούβρου. Ὁ «Βάκχος» τοῦ Σανσοβίνο μόλις ἐπρόλαβε νὰ μεταχειρισθῇ ἐν φύλλον ἀμπέλου διὰ νὰ καλυφθῇ δῆθεν ἐν τῷ Μουσείῳ τῆς Φλωρεντίας. Καὶ ὁ «Περσὺς» τοῦ Μπενθονούτο Τσελλίνι τὴν αὐτὴν γυμνότητά ἐπιδεικνύει ἐν τῷ αὐτῷ Μουσείῳ, καθὼς καὶ ὁ «Ερμῆς» τοῦ Βολόνι, παραπλευρῶς αὐτοῦ Ἀλλὰ μὴ καὶ ἡ «Ἀρτεμις» τοῦ Ἰωάννου Κουγιών, ἡ εὐρισκόμενη ἐν τῷ Μουσείῳ τοῦ Λούβρου, φέρει καμμίαν ἐσθῆτα;

Ἀνέφερα τὰ σπουδαιότερα ἐκ τῶν ἀγαλμάτων, διὰ νὰ μὴ προῶν εἰς τὴν ἔρευναν τῆς ἀτελευτήτου σειρᾶς τῶν, ἧτις θὰ ᾔτο τόσον ἐπίπονος, ὅσον καὶ περὶ τῆς.

Διότι οἱ ζητοῦντες καλὸν ἄνευ γυμνότητος, ἐὰν εἰσσηκούοντο ἀπὸ τοὺς θεοπνεύστους καλλιτέχνους τῆς ἀρχαιότητος καὶ τῆς Ἀναγεννήσεως, οὔτε Ἀγασίας, οὔτε Σκόπας, οὔτε Πραξιτέλης, οὔτε Φειδίας θὰ ὑπῆρχον ἐκ τῶν ἀρχαίων, ἐκ δὲ τῶν νεωτέρων ὁ Νικόλαος ὁ ἐκ Πίζης, καὶ ὁ Γιβέρτης, καὶ ὁ Δονατέλλος, καὶ ὁ Λούκα δὲ λὰ Ρόμπι, καὶ ὁ Σανσοβίνος, καὶ ὁ Βερόκιο, καὶ ὁ Μιχαὴλ Ἀγγελος, καὶ ὁ Μπενθονούτος Τσελλίνης, καὶ ὁ Μιχ. Κολόμβος, καὶ ὁ Κουζίνος, καὶ ὁ Πιρόν, καὶ ὁ Ἰωάννης τῆς Βολωνίας, καὶ ὁ Ἰωάννης Κουγιών, καὶ ὁ Τεξιών, καὶ ὁ Σααζίνος καὶ ὁ Γκιγκιάν, καὶ ὁ Ἀγκουγῆ καὶ ὅλοι τέλος αἱ καλλιτεχνικαὶ μεγαλειότητες τῆς Ἰταλικῆς καὶ Γαλλικῆς Ἀναγεννήσεως, θὰ ἔγλυφον μόνον... καλογήρους!

ΠΟΛ ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΛΟΣ

ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΑΣ

Ἐστὲ εὐσυνείδητοι: ὅλη ἡ τέχνη εἰς τοῦτο ἔγκειται.

Ζήτω ἡ συνείδησις καὶ ἡ ἀπλότης! Εἶνε ἡ μῶν φωνή, ἥτις ὁδηγεῖ εἰς τὸ ἀληθές καὶ εἰς τὴν ἐπεροχὴν. Ἄλλοιτε μοῦ ἔλεγον: «Νὰ γνωρίζετε τὸ θέμα σας καὶ δὲν ἔχετε ἀνάγκην νὰ τὸ μελετήσετε». Ἀλλ' ὅχι· πρέπει τις πάντοτε νὰ μαθάνῃ.

Corot.

Ἡ μεγάλη τέχνη ἀπαιτεῖ ὅχι μόνον δύναμιν φύσεως, ἀλλὰ καὶ ἥρεμον αἰσθημα.

Meissonier.

Ὁ ἀληθὴς καλλιτέχνης, ὁ ὄντως μεριμνῶν περὶ τοῦ ἔργου του, δὲν δοκιμάζει μεγαλειότεραν βίασαν ἀπὸ τοῦ νὰ πιστεύῃ ἐαυτὸν κατώτερον ἀφ' ὅ,τι εἶνε.

J. P. Laurens.

Ἡ φύσις εἶναι ὁ μόνος φεγγίτης, δι' οὗ ὁ Θεὸς εἶναι ὁρατός.

Rude.

Γυμνάζετε τὸν ἐγκέφαλόν σας, σκέπτεσθε κατ' ἐαυτοὺς. Τί με ἐνδιαφέρει ἐὰν μείνετε δέκα ὥρας ἐμπροσθεν τοῦ ὀκρίβαντός σας, καὶ ὅμως κοιμάσθε.

Moreau.

Δὲν πρέπει ὁ καλλιτέχνης νὰ ἐκζητῇ τὴν θέσιν τοῦ μοντέλου του. Διηγείται ὁ Οὐαγγερὼ διὰ τὴν Βιβλίδα, ἓνα ἀπὸ τὰ προσφιλέστερά του ἀλλὰ καὶ καλλίτερά του ἔργα ἐνεπνεύσθη τυχαίως. Ἐνα γυναικεῖον μοντέλο του εἶχεν ἔλθῃ μίαν ἡμέραν εἰς τὸ ἐργαστήριόν του, διὰ τὴν ἀπαυθῆν ἐκ τῆς κοπιώδους ὁδοιοποιίας. Καθ' ἣν στιγμὴν ἠγέρθη διὰ νὰ φύγῃ, ἔλαβεν τοιαύτην θέσιν ἐνστικτικῶς, ὥστε διὰ μιᾶς χειρονομίας καὶ μιᾶς κραυγῆς, τὴν ἐκράτησε ὁ Οὐαγγερὼ διὰ μίαν στιγμὴν εἰς τὴν θέσιν ἐκείνην. Τὴν ἐσχέδιασε καὶ εἶπε εἰς τοὺς μαθητὰς του οἵτινες τὸν περιεστοίχισαν. «Εἶδατε; ἀπέκτησα τὴν «Βιβλίδα» μου!»

—

Δὲν πρέπει σχεδὸν ποτὲ ὁ καλλιτέχνης νὰ εἶναι εὐχαριστημένος. Ὁ Τισὼ εἶχε συνθέσει θρησκευτικῆς ὑποθέσεως εἰκόνα· ἐξήτησε τὴν γνώμην μιᾶς Ἀγγλίδος, εἰδικῆς διὰ τὴν κραικὴν καλλιτεχνικῶν ἔργων, ἥτις καὶ ἐθαύμασε τὸ ἔργον του.

— Εἶσαι εὐχαριστημένος, τὸν ἠρώτησε κατὸ πιν κάποιος φίλος του.

— Ὁχι, ἀπήντησεν ὁ Τισὼ. Καὶ ἐπεδόθη εἰς τὸ ἔργον ἐξ ἀρχῆς.

Ἐκλήθη καὶ πάλιν ἡ Ἀγγλὶς νὰ γνωματεύσῃ.

— Ἀριστοῦργημα! ἀνεφώνησεν αὕτη.

Ἀλλ' ὁ καλλιτέχνης καὶ πάλιν δὲν ἦτο εὐχαριστημένος.

Καὶ ἤρχισεν ἐκ τρίτου νὰ διασκευάζῃ καὶ ἐπεξεργάζηται τὴν εἰκόνα. Μετὰ μελέτην ἐμβριθεῖ, τὴν ἐτελείωσε.

Ἐκάλεσε τὴν Ἀγγλίδα του καὶ πάλιν.

Ἀλλ' ἤδη ἡ εἰκὼν συνεκίνησε αὐτὴν βαθέως.

Ἐδάκρυσε καὶ γονυπετήσασα προσηγγίθη.

— Εἶσαι τώρα εὐχαριστημένος, τὸν ἠρώτησεν ὁ παλαιὸς του φίλος.

— Τώρα raί, ἀπήντησεν ὁ Τισὼ. Τὸ ἔργον μου εἶναι τέλειον!

